

Procurator Krohn, Gaardbruger Gouchald og Captain Broch.

Aar 1830, den 19de Februar, var Storthinget samlet.

Modtagen af den dertil udnevnte Deputation, indfandt Statsraad Collett, Ridder og Commandeur af Hans Majestæts Ordener, sig, ledsaget af den Kongelige norske Regjerings øvrige Medlemmer, saavel som af Høiesteret, Universitetet, Generalsstabben og Statens Autoriteter, i Storthinget Kloksken 12½.

Statsraad Collett oplæste Hans Majestæts naa digste Rescript til ham af 27de Januar 1830, hvore ved han besiktes til, paa Hans Majestæts høje Begne, at aabne Storthinget, samt Hans Majestæt Kongens Tale til Storthinget af samme Dato; hvorefter Statsraad Krog oplæste Beretning af samme Dato om de vigtigste Begivenheder og Forsanstaltninger, der vedkomme Rigets Tilstand og Bestyrelse siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede. Efter til Storthingets Præsidentskab at have afsleveret disse Documenter, erklærede Statsraad Collett Norges Riges sjette ordentlige Storthing for at være aabnet. Storthingets Præsident tolkede, efterat at have tilkjendegivet, at

110 Storthinget 19de Februar.

de modtagne Documenter skalde blive Protocollen vedlagte, Folkets og Storthingets inderlige Ønske: "Gud velsigne Kongen og Hans Riger," hvilket istemmes af Storthingets samlede øvrige Medlemmer.

Statsraad Collett og Folge forlod derpaa Storthinget under Ledsagelse af den samme Deputation af Storthinget, der havde modtaget dem.

Den dertil udnævnte Deputation begav sig deraf til den Kongelige norske Regjering, for at oversbringe denne Storthingets Compliment. Efter Deputations Tilbagekomst berettede dens Formand, at Deputationen havde udført sit Hverv.

Thinget blev derpaa hævet, og næste Møde bestimmet til den 20de Februar Klokkken 9 Formiddag.

Hans Majestæt Kongens aabne Brev til Statsraad Collett, Haistsammes Tale til Storthinget og Veretningen om Rigets Tilstand og Bestyrelse lysde saaledes:

1) "Vi Carl Johan, af Guds Maade Konge til Sverige og Norge, de Gothers og Venders, gjøre vitterligt: Hindrede fra, personligen at aabne

det nu forestaaende slette ordentlige Storthing, have
Vi naadigst villet beskifte, ligesom Vi og med dette
Vort aabne Brev naadigst beskifte Vor Statsraad,
Ridder og Commandeur af Vore Ordener, Hr.
Collett, til, paa Vore høje Begne, at aabne det nu
forestaaende Storthings Forhandlinger ved den ham
sej Os, tilliget med dette Vort aabne Brev, naadigst
tilstillede Tale.

Og har bemeldte Vor Statsraad isvrigt at
udføre den ham herved naadigst overdragne Førtret-
ning overeensstemmende med Norges Riges Grunds-
loy af 4de November 1814, dens § 74.

Givet paa Stockholms Slot den 27de Jan-
uar 1830.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Carl Johan.

Løvenskiold.

E. Stoud Platou."

442 Storthinget 19de Februar.

2) "Gode Herrer og Mørke Mand!

Morges Riges Grundlov af 4de November 1814 sammenkalder for sjette Gang Representanterne fra Land og By til ordentligt Storthing.

Det er mig ejert at kunne forsikre Eder om, at vores politiske Forhold til de fremmede Magter ikke have undergaet nogen Forandring siden sidste Storthing i 1828.

Den Beretning, som nu vil blive Eder forelagt, underretter Eder om Rigets nærværende Tilsand og om de af Statsstyrelsen under Löbet af de sidste tvende Aar trufne Foranstaltninger. Den lidet blomstrende Stilling, hvori Morge endnu besinder sig, — en naturlig Folge af Tider og Begivenheder, der tilbagekalde smertelige Erindringer, — har ikke ydet mig tilstrækkelige Midler til at virke alt det Gode, som Jeg har haft for Die; Forretningernes Gang har dog været regelmæssig og Læsders Bel er blevet fremmet saameget og saa hursigt, som Omstændighederne have gjort det muligt.

Beretningen vil oplyse Eder om, at Konsterne, Videnskaberne og den offentlige Undervisning have erholdt al den Bistand og Understøttelse, som det har staet i Min Mægt at yde dem, og at Intet

fra Regjeringens Side er blevet undladt for at fremskynde den nye Criminallovs Udarbejdelse.

Uagtet de nærværende mindre heldige Handels-Conjuncturer have haft en følelig og ufordeelagtig Indflydelse paa Næringsveiene i Almindelighed, og uagtet denne Indflydelse nødvendig har maatte virke paa Udredelsen af Landets directe Skatter, har Statskassen ikke destomindre været i stand til at dække de samme paahvilende Udgifter, og Statsgeldens aarlige Afbetalinger ere regelmæssig blevne bestridte, uden at Jeg har seet Mig nødsaget til at benytte Mig af det paa Banken udstædte Ceditiv.

Endføndt Mine Bestræbelser for at udvirke Lettelser for vor Trælast-Export endnu ikke ere blevne kronede med det Held, Jeg havde haabet, og Udforselen af flere af Rigets Producter, under de nærværende Conjuncturer, har været mindre fordeelagtig, har jeg dog den Tilfredsstillelse at kunne meddele Eder, at Told-Intraderne have oversteget det i Budgettet paaregnede Beløb.

Hvor indskrænket det i Aaret 1828 optagne Statslaan end var, har det dog virket till Gavn for den for Statssamfundet saa vigtige producerende Classe, som Regjeringen paa denne Maade har funnet understøtte.

Ved at tilstæde de Skatteydende den Lettelse, at kunne indfrie resterende Skatter med Korn, og ved at understøtte Agerdyrkningsseminariet, har jeg søgt at give Jordbruget Opmunteringer, der dog ikke have kunnet været afmaalte efter hvad der behøvedes, men efter de til Min Disposition stillede Midler.

De, til en lettet Samfærsel mellem Rigets forskjellige Egne, ledende Arbeider fremmes og fortsettes.

Beretningen om Rigets Styrelse er en Skildring af Mine Bestræbelser for Norges Hæder og Held. Den frembyder vel ingen af disse overordentlige Resultater, der vække Beundring; thi vores Hjælpefilder tillade os ikke at nere slussende Forestillinger eller overdrevne Fordringer af denne Natur, men den viser dog, at Riget strider fremad.

Af Statsstyrelsens Gang skulle jeg overtydes om, at dens uafsladelige Stræben kun har Fred, Kolighed og det Hele, som hver Enkels Bel til Diemed.

Indprænter Eder denne Sandhed, Mine Herrer! — understøtter Mine, til hinst Maal sigtende Bestræbelser — værer indbyrdes enige, retsindige mod Broderfolket og samvittighedsfulde i at opfylde

Grundloven af 4de November, og I skulle gjøre
Eders værdige til Forsynets umiskjendelige Vejgjernin-
ger mod Norge; thi alle Tiders og alle Nationers Historie viser os paa den uigjendriveligste Maas-
de, at en Deel af en Stat end aldrig løste sine
Forbindelser og hævede sig, som Norge, til et selvs-
stændigt Rige, uden efterat have opoffret mange
af sine Sønner og, seet Land og Stæder ødelagte.

Lader os takke den Almægtige for den Rolighed,
vi nyde: lader Kjærlighed til fornuftig Frihed
være Eders Veileder, og I skulle, oplyste af Erfas-
ringens Fakkel og handlende med Maadehold, med
Mig dele den Hæder, at have beredet Eders Fædre-
nelands Lykke.

Maatte Forsynet velsigne Eders Forhandlin-
ger! —

Jeg forbliver Norges Riges Storthing med
al Kongelig Maade og Undest velbevaagen.

Givet paa Stockholms Slot, den 27de Jan-
uar 1830.

Carl Johan.

Løvenskiold.

3) Vi Carl Johan, af Guds Maade Konge
til Sverige og Norge, de Gøthers og Venders,

216 Storthinget 19de Februar.

gjore vitterligt: Hans Kongelige Majestæt skulle herved naadigt meddele Norges Riges Storthing Underretning om de vigtigste Begivenheder og Forandringer i Rigets offentlige Administration, som have fundet Sted siden Nationens Repræsentanter sidst varé samlede.

Universitetet har erholdt Tilvært af Lærere ved Ansættelse af en Lector, der foruden Statistik og His storia, især Fædrentandets, tillige har at foredrage dennes Oldsprøg og Antiquiteter.

Ligeledes er der ansat en Lector i Botanik, efterat denne Videnskab i endeel Aar har været foredraget af Professoren i Naturhistorie.

Det juridiske Facultets Mangel paa fornødne Lærere er tildeels blevet afhjulpen.

Universiterets videnskabelige Indretninger ere vedligeholdte og fremdeles, saavide muligt, forsøgede.

Et væsentligt Samn er afhjulpet ved en betydelig Samling af anatomiske og pathologiske Præparater, hvilken er blevet overladt Universitetet paa særdeles fordeelagtige Villkaar.

Bed Underhandlinger med den Kongelige Bayernske Regjering, som med den størst mulige Be redvillighed har gaaet Hans Majestæts Ønsker imse de, er der aabnet Udsigt til Erhverv af en Sam

ling af Norske Archivdocumenter, henhørende til Rigets ældre Historie.

Før det vordende astronomiske Observatorium er indkjøbt i Nærheden af Christiania en passende Byggetomt med tilliggende Jordstykke, hvis fordelesagtige Beliggenhed gjør det særdeles skifte til dette Diermed.

Ell det physicalste Cabinet og chemiske Laboratorium er opført en ny og hensigtsvarende Bygning.

Med Hensyn til de væsentlige Mangler ved flere af Universitetets til videnskabeligt Brug bestemte Bygninger, ere Universitetets Bestyrere blevne opfordrede til at afgive Forlag til nye Bygningers Opførelse; hertil er paa Budgettet anslaaet en Sum, som staar i Forhold til Rigets nuhavende Ressourcer.

Den af Professor Hansteen paa offentlig Beskostning foretagne Reise vil, efter de modtagne Indberetninger, blive lønnet med et heldigt Udsald, med Hensyn til de videnskabelige og almeeninteressante Undersøgelser, der ere sammes Formaal.

Universitetets Lector i Mineralogie har, ifølge den ham ved hans Ansættelse foreskrevne Betingelse, at foretage mineralogiske og geognostiske Undersøgel-

418 Storthinget 19de Februar.

set i Landets mindre besøgte Egne, hidtil bereist Nigets nordligste Egne.

Disse Undersøgelser Resultater funne med det første ventes meddeelte.

Trangen paa Candidater til geistlige Embeder er for en stor Deel afhjulpen, og ved tillagende Concurrence kan det ventes, at de endnu ledige staaende Kald i Nordland og Finnmarken snart ville blive forsynede med Religionslærere.

Derimod har Banskeligheden for, at erhølde dudelige Lærere ved de lærde Skoler været solelig, hvortil Grunden fornemmelig maa sages i den ringe Lan, hvormed Lære-Embederne hidtil have været afslagte, hvorved ikuns Faar opmuntres til at opoffre sig udelukkende for Skolefaget. Imidlertid aflagter ogsaa efterhaanden dette Gavn; og ligesom der er fundet Udveie til nye hidtil savnede videnskabelige Opdragelsess-Instituter i Molde og Tromsø, ere ogsaa samtige hidtil etablerede lærde Skoler vedsligeholdte, uaget de ikke alene have havt at kæmpe med den berørte Mangel paa Lærere, men ogsaa tillige dermed, at den for Skolerne bestemte Sum har været utilstrækkelig.

Til Anstaffelse af literaire Bøker, ved hvis Hjælp Lærerne kunne fortsætte sine philologiske Stu-

dier, er en Sum af Oplysningsvæsenets Fond anvendt.

Almueskolevæsenet organiseres efterhaanden, i Overeensstemmelse med den nye Lovs Forstifter, skjøndt locale Omstændigheder østere gjøre Udførelsen i flere Districter vanskelig. Flere Foranstaltninger ere derhos trufne til Anställelse af Hjælpemidler for Underviisningen.

Tegnes og Konst-Skolen i Christiania saavel som Dovstumme-Institutet virke fremdeles heldig efter deres Bestemmelse.

Skjøndt Ashændelsen af det Geistligheden og offentlige Stiftelser beneficerede Jordegods har i de sidst forløbne Aar i det Hele ikke haft en saa heldig Fremgang, som i Aarene 1824, 25 og 26, saa er dog et ikke ringe Antal Jordbrug blevne solgte til antagelige Priser. De Forandringer i Vilkaarene for Salget af dette Jordegods, som fastsattes ved Lov af 4de August 1827, synes at have haft en gavnlig Indflydelse paa Salget.

Det i Hans Kønelige Majestæts Beretning til sidste Storthing omtalte, da paabegyndte, Forbygnings-Arbeide i Størdals-Elven er nu fuldsært, hvorved Størdals Præstegaard og Bærnæs Hovedkirkes Undergang ved Elvebrud er forebygget.

120 Storthinget 19de Februar.

Gundhetsstiftstanden i Riget har i det Hele været god.

Affillige Læge-Embeder, Især i det Norden's fieldste, ere endnu ikke besatte, formedelst Mangel paa Candidater; men dette Savn kan forhaabentlig om faa Aar ventes afhjulpet.

Rigshospitalet, hvoraf en Afdeling allerede trædte i Virksomhed i Slutningen af Aaret 1826, har senere faaet sin Hovedbygning opført og bragt under Tag.

Den i Aaret 1825 nedsatte Commission for at undersøge Dolhusenes Tilstand, og gjøre Forlag til disse Stiftelsers bedre Indretning, har i dette Dømme afgivet Beretning, Betænkning og Indstilling, hvortil efterhaanden, som Midler kunne tilveiebringes, vil vorde taget Hensyn.

I den Overbevisning, at Intet mere bidrager til at fremkalde Kjærlighed og Hengivenhed for Gædrelandets Constitution, end nsiagtig og udbredt Kunstab om dens Indhold, har Hans Kongelige Majestat foranlediget, at correcte, under offentligt Tilsyn oplagte Astryk af Grundloven ville til betydelig nedsatte Priser i samtlige Rigets Kjøbstæder være at erholde tilkjøbs.

Da Udkast til en almindelig Criminal- og Politie-Lovgivning, med tilhørende processualiske Bes-

stemmelser, ikke af det senere afdøde Medlem af Lovcommittéen, til hvem dets Udarbeidelse var overdragen, til den peremptorisk foreskrevne Termin blev afgivet, og da den Mand, der var bestemt til, som Suppleant, at overtage dette Hverv, allerede forinden ved Døden var afgaaen, har Hans Kongelige Majestæt, for at dette vigtige Anliggende, overensstemmende med Grundlovens 94de §, med muligste Hurtighed kunde fremmes, overdraget Udførelsen deraf til en Commission af kyndige Mænd. Efter de Fremstædt, der i denne Henseende allerede ere gjorte, har Hans Kongelige Majestæt Grund til at haabe, at fuldstændige Lovforslage, betræffende ovennævnte Gjenstande, ville, efter forud ved Trykken at have været bekjendtgjorte, vorde næste ordentlige Storthing forelagte.

Hans Majestæt hat derhos seet sig i stand til at træffe en saadan Foranstaltning, uden derved at betynde Statscassen med en større Udgift, end den, som vilde have været en Følge, om den af Storthinget valgte Suppleant fulde have overtaget dette Arbeide.

Da Udkast til en ny Criminallov ogsaa er under Arbeide i Sverige, har Hans Kongelige Majestæt, for at opnaae en onstelig Harmonie med Hensyn til Principerne for begge Rigers criminelle Love,

naadigst anordnet en Conference mellem Medlemmer af den Norske Lovcommission og den Svenske Lovcommittee.

Indsbne Klager over Havarievæsenets Tilstand og Havariesagers Behandling have foranlediget Hs. Majestæt til ved en Commission at lade anstille Undersøgelser om denne Gjenstand, og gjøre Forslag til de Bestemmelser, som med Hensyn til dette Anliggende maatte ansees tjenlige. Da fornødne Oplysninger til denne Sags Behandling ere blevne Commissionen meddelede, er det at forvente, at dens Forhandlinger ville blive tilendebragte saa betimeligt, at Resultatet deraf, forsaavidt det dertil maatte egne sig, kan vorde Storthinget forelagt.

Før at afhjælpe Mangelen af nærmere Bestemmelser for Executionen af Straf af Fængsel paa Vand og Brød, har Hans Majestæt i denne Henseende ladet Øvrighederne meddele Forfrister, ved hvilke paa den ene Side er taget Hensyn paa, at Straffen ikke ved formegen Skaansel skulde forfeile sin Hensigt, og paa den anden, at den ikke ved overdreven Strenghed skal medføre et uforholdsmæssigt Onde.

Før at forvisses om, at de Justitien og Politiet vedkommende og til god Ordens Vedligeholdelse sigtende Foranstaltninger blive, i Overeensstemmelse

med de gjældende Love og Anordninger, til Folkets Bedste vedbørigen iværksatte og overholdte, har Hans Kongelige Majestæt befalet Chiesen for Justits- og Polities Departementet aarlig, efter nærmere Bestemmelse, at foretage Reiser, og ved at afgive underdanigst Beretning om Resultatet af de under disse erhvervede Oplysninger, tillige at fremkomme med underdanigst Forestilling om, hvad der bør fores tages til at raade Bod paa Uordener, Misligheder og Mangler, som han ikke i Kraft af den ham tillagte Myndighed har funnet hæmme eller af hjælpe. Tilfældige Hindringer have foranlediget, at disse Reiser ikke i Aaret 1829 ere blevne udførte.

I Christiania Tugthuses Organisation og Bes tyrelse er i senere Aar foregaet betydelige Forandringer, der allerede have viist velgjærende Folger, og har man Haab om, ved en Udvidelse af Tugthusets Locale eller ved en partiel Forflyttelse deraf, end mere at fremme Arbeidsdristen for at formindsk Statssassens Bidrag, og for tillige efterhaanden at bringe det derhen, at det til Armeens Brug for ngsdne Klæde, som allerede nu for en stor Deel leveres fra denne Straffes Anstalt, her i det Hele kan blive forarbeidet.

124 Storthinget 19de Februar.

Ogsaa de øvrige Tugthuses Tillstand er for Tiden Gjenstand for Undersøgelse, ligesom Forberinger i deres Organisation og Bestyrelse forberedes.

Uforudseede og uafvendelige Hindringer have foranlediger, at Maal og Væges Regulering, i Hens hold til Loven af 28de Juli 1824, endnu ikke saaledes er tilendebragt, at den i bemeldte Lovs § 25 foreskrevne Kundgjørelse kunde blive udfærdiget. Da imidlertid disse Hindringer, der væsentligst bestode i Normalernes Forsærdigelse, hvortil de fornødne Instrumenter fra Udlandet maatte anskaffes, nu ere hævede, har Hans Majestæt det Haab, at Loven med det Første vil blive at sætte i fuld Kraft.

Belanlægget mellem Trondhjems Stift og Jämtes land, hvis Guldsørelse særdeles vil gavne begge Rigs Indvaanere, er paaskyndet med den Kraft, Omstændighederne have tilladt. Hs. Kongl. Majestæt vil lade Storthinget forelægge en Meddelelse over denne Gjenstand, hvoraf vil erfares, hvilke Midler endnu ere nødvendige til dette Belanlægs Tilende bringelse.

Formedelst de særdeles betydelige Omkostninger, som udsordres til Udførelsen af et nyt Belanlæg over Kongsberg gjennem Øvre-Tellemarken til Bergen, har Hans Kongelige Majestæt fundet det

betænkligt,] herom for Tiden at afgive nogen Besemmelse.

Imidlertid vil den Deel af dette Veianlæg, som fører fra Kongsberg over Mægaardsheien til Telemarken, og som allerede er paabegyndt, blive fortsat og fuldført, hvorved en ny og letttere Communication til Gavn for den indre Nørrelse vil blive aabnet.

Formedelst de indskrænkede Midler, som tilforn have været anviste til Christiansands Stifts Veis væsen, har dette District for en stor Deel savnet behørigt oparbeidede Veie. Dette Gavn vil efterhaanden blive afhjulpet, og ansees det fornemmelig af Vigtighed, at Veianlægget gjennem Listers Fogderie i bemeldte Stift, der siden Aaret 1806 har været paatænkt, og til forskellige Tider er taget under Behandling, men hvoraf ikun Veistykket fra Sandnes til Lyngdal endnu er fuldført, med det Første videre fortsættes, hvortil forberedende Foranstaltninger ere foiede.

Korns og Høes Høsten, ligesom og Potatos-Avlen havde i Aaret 1828 over den største Deel af Riget et ualmindelig godt Udfald, ligesom dette i Aaret 1829 i det Hele taget ogsaa var tilfældet.

126 Storthinget 19de Februar.

Hav-fiskerierne have i de to sidste Aar liges
geledes haft et heldigt Udfald i det Hele, ligesom
Hummer-fiskerierne i de senere Aar have tiltaget
i en mærkelig Grad.

Udsærselen af Rigets Producter, især Træ-
lasten, har derimod været underkastet betydelige
Vanskeligheder, og saaledes ikkun givet ringe Uds-
bytte.

Da Trælastens Assætning i Storbritannien
især har været besværet ved den Maade, hvors
paa Indførstolden sammesteds er reguleret, har
Hans Kongelige Majestæt bestræbt sig for at ud-
virke hos den Britiske Regjering en for de Hands-
lende her i Riget fordeelagtigere Regulering af bes-
meldte Indførstold, men hidtil have de herom
indledede Underhandlinger ikke haft det forventede
Udfald.

Toldintraderne, der i Aaret 1827 indbragte
28,000 Spd. Sølv og 35,000 Spd. i Sedler
mindre end i 1826, men dog 107,000 Spd.
Sølv og 113,000 Spd. Sedler mere end i Bud-
gettet var paaregnet, have i 1828 indbragt omtræns
74,900 Spd. Sølv og 12,000 Spd. Sedler mind-
re end i 1827, men dog 31,400 Spd. Sølv og
113,700 Spd. Sedler mere end ved Budgettet er
anstaaet.

I første Halvaar 1829 have Toldintraderne udgjort 294,161 Spd. 18 f. Sølv og 219,279 Spd. 8 f. Sedler, hvilket er 34,038 Spd. 103 f. Sølv mere, og 35,652 Spd. 82 f. Sedler mindre end hvad de beløbe til for første Halvaar 1828, og omrent ballancerer med Budgettets Calcul, der for et halvt Aar skulde udgjøre 300,000 Spd. i Sølv og 200,000 Spd. i Sedler.

Af de directe Skatter udestaae derimod betydelige Restancer, da de for Næringsdriften i de senere Aar indtrufne mindre heldige Conjunctioner have foraarsaget, at Skatteyderne, især i visse Districter, have havt Banskelighed ved til rette Tid at erlægge de pligtige Skatter; imidlertid ere Restancerne ikke forsøgede i den senere Tid, og for at gjøre disses Afbetaling saa lidet trykkende for Landmanden som muligt, har Hans Kongelige Majestæt gjentagne Gange tilladt Jordbrugerne at indlevere Korn til Statens offentlige Magaziner, imod at Kornets Værdie, ansat efter gangbar Middelpriis, liquideres des i det skyldige Skattebeløb.

Ligeledes har man ogsaa, ved under de afholdte Licitationer af Kornvarer til Magazinernes Forsyning at tillade Modtagelsen af smaa Quantiteter, søgt at opmunstre indenlandstle Korn-Producenter til Leverance.

128 Storthinget 19de Februar.

De Statscassen paahvilende Udtællinger ere til rette Tid udredte, uden at det har været nødvendige at gjøre Brng af det af Storthinget i 1827 paa Banken udstedte Creditiv.

I følge den af sidste overordentlige Storthing givne Bemyndigelse, har Hs. Kongl. Majestæt i 1828 hos Handelshuset Hambroe & Son i Kjøbens havn ladet optage et nyt Statslaan, stort 300,000 Sølvspecier, for hvilket Beløb er udfærdiget 4 pÆt. rentebærende Statsobligationer, der amortiseres i Egebet af 30 Aar, i 4 Terminer aarlig.

Som Valuta for Laanet har Statscassen erholdt 91 pÆt. af Obligationernes paalydende Sum, eller i det Hele 273,000 Spd. Sølv.

Da et Laan paa saadanne Betingelser kostet i Renter $4\frac{1}{2}$ pÆt. af den effectiv laante Sum, er det saaledes lykkedes Hans Kongelige Majestæt at fåae Laanet istandbragt paa noget billigere Wilkaar, end det af Storthinget fastsatte limitum $5\frac{1}{4}$ pÆt.

Den i Anledning af Laanet modtagne Sum er anvendt overensstemmende med Storthingets deromtagne, og af Hans Kongelige Majestæt approberede Beslutninger, idet 100,000 Spd. Sølv ere anvendte til Discontering, og Resten, efterat den første Afdrags-Termin forlods var afholdt, er indskudt i Banken mod Actiebreves Udstedelse i Overensstem-

messe med Loven af 24de Juli 1827. Af det Seddels beløb, Banken derefter har udstedt, har Stæcassen erholdt et Laan af 150,000 Spd. Sedler, der igjen ere besørgede udlante til Private mod betryggende Sikkerhed.

For at lette Adgangen til Laans Erhöldelse har Hans Kongelige Majestæt naadigst anordnet Laane- og Disconterings: Commissioner i enhver af de 4 Stiftsstæder, og bestemt de Negler, der skulle tagttages, saavel ved Disconteringen som ved Bevilgelsen af Laan mod Pant. Da Landalmuen vanstelig kunde deeltage i, eller være tjent med Discontolaan, ere de af Banken modtagne 150,000 Spd. Sedler, fornemmelig udlante til Landmænd, og for at saa Mange som muligt kunde erholde Andeel i Laanet, er ingen Laantager bevilget større Sum end 1000 Spd., saalænge Laansøgere til mindre Summer med betryggende Sikkerhed meldte sig.

I Betragtning af at Pengemangel antoges at finde Sted i en højere Grad i Agershuus og Christiansands Stifter, end i Trondhjems og Bergens, blev Laanesummerne først bestemte til Fordeling mellem de 4 Stifter saaledes, at af Disconterings: summen skulle Agershuus Stift erholde 60000 Spd., Christiansands 16,000 Spd., Bergens 12,000 Spd.; Trondhjems 12,000 Spd., og af de til Udlaan

130 Storthinget 19de Februar.

mod Pant bestemte 150,000 Spd.: Agershuus Stift 80,000 Spd., Christiansands 30,000 Spd., Bergens 20,000 Spd. og Trondhjems 20,000 Spd.

Da imidlertid Ingen meldte sig i Bergens Stift for at erholde Discontlaan, og heller ikke nogen Deel af de til Udlaan mod Pant bestemte 20000 Spd. Gedler samme steds fandt Anvendelse, blev de for Bergens Stift først bestemte Summer stillede til Disposition af Commissionerne i de øvrige Stiftsstæder, af hvilke Commissionen i Christiania erholdt den største Deel, da det viste sig, at det især var i Agershuus Stift, at der gaves en Mængde Laansgere.

Bed Kongelig naadigst Resolution af 7de Januar 1829 er bestemt, at den Henstand, som i 1827 er tilstaet de privæ Deeltagere i det Bens næckste Laan ansees anvendelig ikke alene paa de oprindelige Debitorer til bemeldte Laan, men og paa de i disses Eted senere indtraadte eller herefter indtrædende Debitorer.

I enkelte Districter af Riget vare indløbne Feilagtigheder ved det nye Matriculerings-Arbeide. Disse Mangler ere rettede ved Omarbejdning, om hvis Resultat Storthinget nærmere skal vorde udderrettet.

Den nye Matrikul for Nordlands Amt, og for den Deel af Finmarkens Amt, som ifølge Loven af 17de August 1818 skal skyldsfættes, er istandbragt, og vil blive Storthinget forelagt.

Da den Toldfrihed, som siden Ildsvaaden i Frederikshald i Aaret 1826 var tilstaaet for Indførsel fra Udlændinget til Frederikshald af Tagsteen, Muursteen, Kalk og Bygningstmøller, ikke længer sandtes fornøden, er samme blevet ophævet ved Udgangen af October Maaned 1829.

Før at op hjælpe Fabrikvæsenet i Riget ere adskillige Fabrikker tilstaaede deels fuld, og deels halv Toldfrihed ved Indførsel af raae Materialier, eller ved Udførsel af Fabricata.

Efterat flere Skibsredere og Handlende havde yttret Ønske om Bestemmelse af et særdeles Kjendings; Tegn eller Signalsflag, ved hvilket norske Fartøjer, som mødes i Øen, kunde give sig tilkjende for hinanden, er saadan Foranstaltning blevet fojet i Lighed med hvad der i andre Etater i saa Henseende er vedtaget.

Salget af det Staten tilhørende Jordegods har i de 3 sidste Aar tiltager, og er derhos begyndt i Stavanger Amt og Bergens Stift, hvortil Loven af 4de August 1827 synes at have bidtager.

132 Storthinget 19de Februar.

Rongsberg Sølvværk har leveret saa meget Sølv, at Udgifterne, naar fradrages hvad der udbetales til Værks-Pensionisterne, hvilken Sum Statscassen maa udrede, hvad enten Sølvværket drives eller ej, paa lidet nær derved ere dækkede. I Aaret 1829 har Sølv-Udbytten vist sig i betydelig Eiltagende.

I Overeensstemmelse med den af sidste ordentlige Storthing fattede Beslutning er Taxation over Sølvværket afholdt, og Auctionen over samme foretaget, uden at der imidlertid blev gjort noget Bud.

Bed Damp-Skibsfarten har saavel den indenlandske som udenlandske Correspondence vundet betydeligt, ligesom den derved lettede Communication saavel indenlands som imellem Norge, Sverige og Danmark har været til væsentlig Fordeel for de Handlende. Indtægterne derved sære omrent til den Beregning, der blev gjort ved Fartøiernes Anskaffelse.

I Forbindelse hermed er til et Forsøg oprettet en Pakkepost mellem Christiania og Trondhjem.

Til Vedligeholdelse af Agerdyrknings-Seminariet paa Gaarden Sem i Jarlsberg er en midlertidig Understøttelse bevilget af Statscassen. Hans Kongelige Majestæt agter at forelægge Storthinget Forslag til Uddredelsen af fornødne Midler til fremtidig Vedligeholdelse af dette Seminarium.

Bed den topografiske Opmaaling ere i Aarene 1827, 1828 og 1829 endeel Strekninger af Jarlsberg og Laurvigs, Budskeruds og Christians Amter, i alt omrent 68 Quadratmile, geometrisk opmaalte, og derhos endeel af Christians Amt trigonometrisk bestemt. Den hydrographiske Opmaaling af Rigets nordlige Kyster er paabegyndt og fortsættes fremdeles.

Før betydelig Skade ved Gildsvaade har Riget i den sidste Tid været forskaaret. Bebyggelsen af Frederikshalds By er for største Delen tilendes bragt,

Ifolge Hans Kongelige Majestæts naadigste Befaling ere Indbydelsel til Subscription paa Actier til Oprettelse af et Brand-Assurance-Selskab paa Varer og Efecter udgaaede over hele Riget.

Da Mængden af de under Finants-Departementets Ressort henlagte Sager, hvis Antal Tid efter anden stedse forsøger sig, gjorde Det umuligt for een Mand at bestride Expeditionen af alle indkomne Sager, har Hans Kongelige Majestæt fundet det nødvendigt at ansætte 2de Expeditionssecretairer i bemeldte Departement, af hvilke den Enne besørger de til det egentlige Finants- og Oppebærrels-Væsen henhørende Sager, og den Anden de til det Indre henhørende Anliggender.

134 Storthinget 19de Februar.

De Forandringer ved den active Armee, som Hans Majestæt har fundet tjenlige og ved Resolution af 5te Marts 1827 befalet udførte, naar Midler dertil vorde anviste, ere hidtil kun forsaa: vidt iværksatte, at General:Staben er givet en bes: dre Indretning, og at Exerceerskoler ere organiserede ved Armeens samtlige nationale Corps'er, ligesom ogs: saa Corpsmajorer tildeels ere ansatte.

Armeens Forsyning med Vaaben og andre Fors: nsdenheder er fremmet, saavidt Omstændighederne og de anviiste inskrænkede Midler have tilladt, hvorved det fremdeles har viist sig gavnligt, at Vaabensfabrikken paa Kongsberg holdes i Drift, da sikkert Udsigt haves til dersra efterhaanden at forsyne samtlige Armee:Asdelinger med nye Haands: vaaben til moderate Priser.

Krigsskolen har erholdt en nye og forbedret Plan, ligesom Antallet af Eleverne er forsøgt til 60, for derved at vinde Adgang til at fuldtaliggjøre Officerpersonalet.

Arbeidet med at give Armeens Recrutterings: Districter en rigtigere Inddeling, og derved mere ligelig at fordele Værnepligtsbyrden, fortsættes.

Bed Marine:Etablissementet paa Hviden forts: sættes Anlægget af en Brædbank, ligesom Grund:

lægningen til en Arsenals og Magazin: Bygning.
Opsærelsen af en Baraque: Længde sammesteds er
under Arbeide.

I August Maaned 1828 løb en ny 36 Kanons Fregat (Freia) og i September Maaned 1829 en 20 Kanons Corvette (Drnen) af Stabelen.

Hviddingssø Fyr er i Aaret 1829 forandret fra et aabent til et indelukket Blusfyr, og blev som saadant første Gang tændt den 5te Octbr. 1829.

Da samtlige ældre betydelige Fyre saaledes ved de bevilgede Midler have erholdt nye og forbedrede Indretninger, vil, efter Forestilling fra en Commission, nedsat for at afgive Forslag angaaende nye Fyres Oprettelse paa Rigets Kyster, Iflere hensigtsmæssige Fyre blive oprettede, efterhaanden som forordnede Midler dertil erholdes.

Med Revision og Decision af offentlige Regnskaber er der fremdeles gaact fremad, saaledes at Anallet af de uafgjorte stedse formindstses. Med Regnskabernes Indsendelse til rette Tid er nu den tilbørlige Orden letttere at overholde, ligesom det er blevet muligt for det Meste strax at tage de indkomne Regnskaber under Revision.

136 Storthinget 19de Februar.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Riges Storthing med al Kongelig Maade og Yndest velbevaaen.

Givet paa Stockholms Slot, den 27de Januar 1830.

Under Vor Haand og Rigets Segl,

Carl Joha n.

(L. S.)

Løvenskiold.

L. Stoud Platou."

Aar 1830, den 20de Februar, blev Storthinget holdt.

Valg foretages paa 20 Medlemmer til at tage Saede i Lagtinget, hvilket Valg havde saadane Udfald:

1. Amtmand Sem, 74 Stemmer.
2. Viceconsul Lund, 69 Stemmer.
3. Overbirkedommer Nilsen, 67 Stemmer.
4. Overauditeur Hielm, 66 Stemmer.
5. Provst Dahl, 66 Stemmer.
6. Provst Schytte, 63 Stemmer.
7. Major Dahl, 63 Stemmer.
8. Amtmand Krohg, 63 Stemmer.